Úradný vestník
Európskej únie

SK
Séria L

2024/2895

21.11.2024

NARIADENIE KOMISIE (EÚ) 2024/2895

z 20. novembra 2024,

ktorým sa mení nariadenie (ES) č. 2073/2005, pokiaľ ide o baktériu *Listeria monocytogenes*

(Text s významom pre EHP)

EURÓPSKA KOMISIA,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie,

so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 852/2004 z 29. apríla 2004 o hygiene potravín ([1]), a najmä na jeho článok 4 ods. 4,

keďže:

(1) V nariadení Komisie (ES) č. 2073/2005 ([2]) sa stanovujú mikrobiologické kritériá pre určité mikroorganizmy a vykonávacie predpisy, ktoré musia prevádzkovatelia potravinárskych podnikov dodržiavať v súvislosti so všeobecnými a osobitnými hygienickými požiadavkami uvedenými v článku 4 nariadenia (ES) č. 852/2004.

(2) V nariadení (ES) č. 2073/2005 sa najmä stanovujú kritériá bezpečnosti potravín, ktorými sa vymedzuje prijateľnosť produktu alebo dávky potravín, ktoré sa vzťahujú na výrobky uvedené na trh. V uvedenom nariadení sa stanovujú kritériá bezpečnosti potravín v prípade baktérie *Listeria monocytogenes*, ktorá je hlavným patogénom prenášaným potravinami a predstavuje vážne riziko pre verejné zdravie z dôvodu vysokej miery úmrtnosti, ktorú spôsobuje. Európsky úrad pre bezpečnosť potravín (ďalej len „úrad“) v najnovšej správe o zoonózach ([3]) uviedol, že počet prípadov listeriózy u ľudí v Únii bol v roku 2022 o 15,9 % vyšší ako v roku 2021 a počet úmrtí v dôsledku vypuknutí nákaz pochádzajúcich z potravín a spôsobených baktériou *Listeria monocytogenes* v Únii v roku 2022 bol jedným z najvyšších počtov, aké boli úradu nahlásené za posledných desať rokov. Vzhľadom na tento nárast prípadov listeriózy v Únii je nevyhnutné, aby kritériá bezpečnosti potravín v prípade baktérie *Listeria monocytogenes* dokázali poskytovať vysokú a konzistentnú úroveň ochrany spotrebiteľov v celom potravinovom reťazci.

(3) Riziko nákazy listeriózou prostredníctvom potravín je ovplyvnené individuálnou vnímavosťou spotrebiteľa, ako aj schopnosťou kontaminovaných potravín podporovať rozmnožovanie baktérie *Listeria monocytogenes* na vysokú úroveň. Dojčatá a spotrebitelia, ktorí majú oslabenú imunitnú obranu, pretože trpia chorobami, poruchami alebo zdravotnými problémami, sú veľmi vnímaví na nákazu baktériou *Listeria monocytogenes* a nemôžu byť vystavení potravine obsahujúcej tento patogén v žiadnej koncentrácii. V prípade ostatných spotrebiteľov je vedecky uznané, že len požitie potraviny obsahujúcej baktérie *Listeria monocytogenes* v koncentrácii presahujúcej limit 100 JTK/g je potenciálne škodlivé pre zdravie. Preto potraviny určené na priamu spotrebu, okrem tých, ktoré sú určené pre dojčatá a na osobitné medicínske účely, ktoré sú schopné podporovať rozmnožovanie baktérie *Listeria monocytogenes* nad limit 100 JTK/g počas celej ich uchovateľnosti, predstavujú citlivú skupinu potravinových komodít, na ktorú by sa mali zamerať opatrenia na zmiernenie rizika.

(4) Podľa nariadenia (ES) č. 2073/2005 by sa prítomnosť baktérie *Listeria monocytogenes* nemala dať zistiť v 25 g potravín určených na priamu spotrebu schopných podporovať rozmnožovanie baktérie *Listeria monocytogenes*, okrem tých, ktoré sú určené pre dojčatá a na osobitné medicínske účely, prv než sa dostanú spod bezprostrednej kontroly prevádzkovateľa potravinárskeho podniku, ktorý ich vyrobil, ak daný prevádzkovateľ potravinárskeho podniku nie je schopný príslušnému orgánu uspokojivo preukázať, že hladina baktérie *Listeria monocytogenes* nepresiahne limit 100 JTK/g počas uchovateľnosti príslušnej potraviny. V nariadení (ES) č. 2073/2005 sa však nestanovuje kritérium, ktoré by sa uplatňovalo na tieto potraviny po tom, ako sa dostanú spod bezprostrednej kontroly prevádzkovateľa potravinárskeho podniku, ktorý ich vyrába, pričom stále nemožno zabezpečiť, že sa počas celej ich uchovateľnosti limit 100 JTK/g neprekročí.

(5) S cieľom zaručiť rovnakú úroveň ochrany verejného zdravia od výroby až po distribúciu potravín určených na priamu spotrebu, okrem tých, ktoré sú určené pre dojčatá a na osobitné medicínske účely, ktoré sú schopné podporovať rozmnožovanie baktérie *Listeria monocytogenes*, by sa kritérium bezpečnosti potravín „*Listeria monocytogenes* nezistené v 25 g“, malo uplatňovať na všetky situácie, v prípade ktorých sa dané potraviny uvádzajú na trh počas ich uchovateľnosti a v prípade ktorých prevádzkovateľ potravinárskeho podniku, ktorý dané potraviny vyrobil, nebol schopný príslušnému orgánu uspokojivo preukázať, že hladina baktérie *Listeria monocytogenes* nepresiahne limit 100 JTK/g počas celej ich uchovateľnosti.

([1]) Ú. v. EÚ L 139, 30.4.2004, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2004/852/oj.
([2]) Nariadenie Komisie (ES) č. 2073/2005 z 15. novembra 2005 o mikrobiologických kritériách pre potraviny (Ú. v. EÚ L 338, 22.12.2005, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2005/2073/oj).
([3]) https://doi.org/10.2903/j.efsa.2023.8442.

(6) S cieľom poskytnúť prevádzkovateľom potravinárskych podnikov dostatok času prispôsobiť svoju prax a postupy novej požiadavke by sa toto nariadenie nemalo uplatňovať pred 1. júlom 2026.

(7) Nariadenie (ES) č. 2073/2005 by sa preto malo zodpovedajúcim spôsobom zmeniť.

(8) Opatrenia stanovené v tomto nariadení sú v súlade so stanoviskom Stáleho výboru pre rastliny, zvieratá, potraviny a krmivá,

PRIJALA TOTO NARIADENIE:

Článok 1

Príloha I k nariadeniu (ES) č. 2073/2005 sa mení v súlade s prílohou k tomuto nariadeniu.

Článok 2

Toto nariadenie nadobúda účinnosť dvadsiatym dňom nasledujúcim po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

Uplatňuje sa od 1. júla 2026.

Toto nariadenie je záväzné v celom rozsahu a priamo uplatniteľné vo všetkých členských štátoch.

V Bruseli 20. novembra 2024

Za Komisiu
predsedníčka
Ursula VON DER LEYEN

PRÍLOHA

V prílohe I k nariadeniu (ES) č. 2073/2005 sa kapitola 1 (Kritériá bezpečnosti potravín) mení takto:

1. Zápis 1.2 sa nahrádza takto:

Kategória potravín	Mikroorganizmy/ich toxíny, metabolity	Plán odberu vzoriek		Limity		Analytická referenčná metóda	Stupeň, v ktorom sa uplatňuje kritérium
		n	c	m	M		
„1.2. Potraviny na priamu spotrebu schopné podporovať rozmnožovanie *L. monocytogenes* okrem tých, ktoré sú určené pre dojčatá a na osobitné medicínske účely	*Listeria monocytogenes*	5	0	100 JTK/g (*)		EN/ISO 11290-2 (**)	produkty uvedené na trh počas ich uchovateľnosti
		5	0	nezistené v 25 g (***)		EN/ISO 11290-1	produkty uvedené na trh počas ich uchovateľnosti

(*) Toto kritérium sa uplatňuje, ak bol prevádzkovateľ potravinárskeho podniku, ktorý produkty vyrobil, schopný príslušnému orgánu uspokojivo preukázať, že hladina L. monocytogenes počas uchovateľnosti potraviny nepresiahne limit 100 JTK/g. Prevádzkovateľ si môže počas procesu určiť medzilimity, ktoré musia byť dostatočne nízke, aby sa zaručilo, že na konci uchovateľnosti potraviny sa nepresiahne limit 100 JTK/g.

(**) 1 ml inokula sa nanesie do Petriho misky s priemerom 140 mm alebo do troch Petriho misiek s priemerom 90 mm.

(***) Toto kritérium sa uplatňuje, ak prevádzkovateľ potravinárskeho podniku, ktorý produkty vyrobil, nebol schopný príslušnému orgánu uspokojivo preukázať, že hladina L. monocytogenes počas uchovateľnosti potraviny nepresiahne limit 100 JTK/g.“

2. V poznámkach k interpretácii výsledkov testov sa zápis „*L. monocytogenes* v potravinách na priamu spotrebu, schopných podporovať rozmnožovanie *L. monocytogenes* prv, než sa potravina dostala spod bezprostrednej kontroly prevádzkovateľa potravinárskeho podniku, ktorý ju vyrobil, ak tento nie je schopný preukázať, že vo výrobku nie je presiahnutý limit 100 KTJ/g počas uchovateľnosti:

— vyhovuje, ak všetky zistené hodnoty indikujú neprítomnosť baktérie,

— nevyhovuje, ak sa v niektorej z jednotiek vzorky zistí prítomnosť baktérie.“

nahrádza takto:

„*L. monocytogenes* v potravinách na priamu spotrebu, schopných podporovať rozmnožovanie *L. monocytogenes*, ak prevádzkovateľ potravinárskeho podniku, ktorý produkty vyrobil, nebol schopný príslušnému orgánu uspokojivo preukázať, že hladina *L. monocytogenes* počas uchovateľnosti potravín nepresiahne limit 100 JTK/g:

— vyhovuje, ak všetky zistené hodnoty indikujú, že baktéria nie je detegovaná v žiadnej z jednotiek vzorky,

— nevyhovuje, ak sa v niektorej z jednotiek vzorky zistí prítomnosť baktérie.“